

BP MARK A. PIVARUNAS CMRI

KOŚCIÓŁ KATOLICKI I JURYSDYKCJA

KRAKÓW 2015

www.ultramontes.pl

Kościół katolicki i jurysdykcja

BP MARK A. PIVARUNAS CMRI

Drodzy Przyjaciele i Dobroczyńcy,

Wśród różnych zagadnień będących dzisiaj przedmiotem dyskusji w tradycyjnych katolickich środowiskach, jurysdykcja jest tematem, który stał się przedmiotem nieporozumień, zwłaszcza w gronie niektórych świeckich "teologów". Według tych znajdujących się w błędzie dusz, nie ma już dostępu do żadnych prawowitych biskupów albo kapłanów mogących odprawiać Mszę Świętą lub udzielać Sakramentów. Niektórzy z tych nieszczęsnych i nierozważnych "teologów" podjęli się misji mającej na celu odstręczenie wiernych od przyjmowania Sakramentów udzielanych przez tradycyjnych katolickich duchownych. Biorąc pod uwagę wyjątkową sytuację, jaka zaistniała w Kościele katolickim od czasu *Vaticanum II* nie powinno być dla nas żadnym zaskoczeniem, że jest na świecie tak wiele zdezorientowanych i trwających w błędzie dusz. Wraz z przedłużającym się od śmierci Papieża Piusa XII okresem *Sede vacante*, dostrzegamy wypełnienie proroczych słów Papieża Leona XIII z jego modlitwy do św. Michała Archanioła: "W samym Świętym Miejscu, gdzie założony został Tron Św. Piotra i Tron Prawdy na oświecenie świata, wzniesli oni tron swojej ohydnej bezbożności, z nikczemnym zamiarem, że gdy uderzy się w pasterza, to owce się rozproszą" (Leon XIII, *Motu proprio* z 25 września 1888). Mimo, że nasza sytuacja jest wyjątkowa, to nie jest całkowicie bezprecedensowa. W przeszłości Kościoła, były trudne czasy (choć nie tak trudne jak obecnie), które powinny być dla nas drogowskazem wskazującym jak mamy wytrwać w prawdziwej Wierze.

Pierwszym historycznym przykładem problemów zasługujących na rozważenie jest okres przedłużającego się interregnum pomiędzy śmiercią Papieża Klemensa IV (29 listopada 1268 roku) i wyborem Papieża Grzegorza X (1 września 1271 roku). Był to przypadek wakatu Stolicy Apostolskiej trwającego niemal trzy lata. Ponadto, podczas tego przedłużającego się bezkrólewia, wakaty wystąpiły również w różnych diecezjach na całym świecie. Aby nie pozbawiać kapłanów i wiernych duchowego kierownictwa pasterzy, odbywały się konsekracje biskupów, którzy zapelniali nieobsadzone biskupstwa w diecezjach. Najważniejszym aspektem tego historycznego precedensu jest to, że Papież Grzegorz X zatwierdził legalność konsekracji dokonywanych bez

zwykłego papieskiego mandatu. Co więcej, owi biskupi działali i zaspokajali duchowe potrzeby wiernych.

Prałat Charles Journet w książce *Kościół Wcielonego Słowa* (*The Church of the Word Incarnate*), stwierdza: "Władza mianowania albo ustanawiania biskupów należy do rzymskiego Papieża. Lecz – zauważa Kajetan w swym *De Romani Pontificis Institutione* – musimy rozróżnić między władzą Najwyższego Pasterza a wykonywaniem tej władzy, której sposób się zmieniał... **Wybory biskupów dokonywane podczas wakatu Stolicy Apostolskiej i uważane za ważne, należy zatem objaśnić**".

Drugi historyczny precedens miał miejsce podczas Wielkiej Schizmy Zachodniej (1378-1417). Było w tym okresie, dwóch, a potem trzech pretendentów do papieskiego tronu (jeden w Rzymie, drugi w Awinionie, a trzeci w Pizie). Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, że w tym samym czasie nie mogło być trzech Papieży rządzących Kościołem, oraz że przynajmniej dwóch z nich nie było prawdziwymi papieżami. Należy tu jednakże specjalnie podkreślić, że dwóch z tych fałszywych pretendentów "udzielało mandatów" na biskupie konsekracje, a ci z kolei biskupi wyświęcali kapłanów i wyznaczali ich na duszpasterzy.

Jak Kościół rozwiązał ten kościelny zamęt? Na Soborze w Konstancji, z udziałem około 18000 duchownych, wraz z rezygnacją lub abdykacją pretendentów ustalona została procedura dotycząca wyboru papieża. ["W wypadku niejasności (np., jeśli nie wiadomo, kto jest prawdziwym kardynałem albo prawdziwym Papieżem, jak miało to miejsce w czasie Wielkiej Schizmy), władza obdarzenia urzędem papieskim takiej a nie innej osoby przechodzi na Kościół powszechny, Kościół Boży". – Słowa kardynała Kajetana cytowane przez prałata Journeta, *The Church of the Word Incarnate*].

Z wyborem Papieża Marcina V zakończyła się Wielka Schizma Zachodnia. Można jednak postawić pytanie dotyczące sakramentów udzielanych przez biskupów i kapłanów, którzy błędnie popierali nielegalnych pretendentów do tronu papieskiego. Antypapież nie mogli przekazać uznającym ich biskupom kanonicznej misji oraz jurysdykcji zwyczajnej. Również tacy biskupi nie mogli udzielić stosownych uprawnień kapłanom przez siebie wyświęconym. Czy sakramenty udzielane przez tych biskupów i kapłanów podczas Schizmy Zachodniej były nielegalne, a w przypadku Spowiedzi i Małżeństwa nieważne (z powodu braku jurysdykcji zwyczajnej)? Odpowiedź na to pytanie znajduje się w pracy *De Ecclesia Christi* autorstwa ks. Tymoteusza Zapeleny SI:

"Prawdziwym papieżem był papież rzymski, tj. Urban VI i jego następcy. Dlatego mógł udzielić jurysdykcji nawet innym biskupom innych obediencji (z powodu błędu powszechnego wiernych razem z tytułem pozornym – *titulus coloratus*)".

Ks. Zapelena idzie jeszcze dalej w swej rozprawie naukowej i rozważa co byłoby w sytuacji gdyby żaden z trzech pretendentów do tronu papieskiego nie był prawdziwym papieżem. Odpowiada: "Poza tym, jeśli się przyjmie, że żaden z trzech papieży nie był prawowitym papieżem, to należy przyjąć, że jurysdykcja jest uzupełniona (na poczet tytułu pozornego – *titulus coloratus*) w istocie nie przez Kościół, który odczuwa brak najwyższej władzy, lecz przez Samego Chrystusa, który udzieliłby jurysdykcji każdemu z tych antypapieży w takim stopniu jaki byłby niezbędny".

Pojęcie jurysdykcji zastępczej jest dobrze ugruntowane w Prawie Kanonicznym i istnieją tego liczne przykłady przytaczane w teologii moralnej i sakramentalnej.

Po zakończeniu Schizmy Zachodniej i wybraniu Papieża Marcina V, sakramenty udzielane przez duchowieństwo należące do niewłaściwych frakcji (nie posiadające prawdziwej misji kanonicznej i jurysdykcji zwyczajnej) nigdy nie były kwestionowane. Kościół uzupełnił jurysdykcję biskupów i kapłanów.

Prawo Kanoniczne opisuje trzy typy jurysdykcji: zwyczajną, delegowaną i zastępczą. Dzisiaj tradycyjni duchowni otrzymują jurysdykcję zastępczą w chwili udzielania Sakramentów. I jest ona uzupełniana przez Kościół dla duchowego dobra wiernych. Nasza Święta Matka – Kościół jest tak szczodry i dobroczynny, że pozwala nawet, by wierni dla swego duchowego dobra zwracali się do ekskomunikowanego kapłana (*toleratus*: przed ogłoszeniem winy). Według Kanonu 2261: "Wierni mogą z jakiegokolwiek słusznej przyczyny prosić o Sakramenty albo sakramentalia tego, który jest ekskomunikowany, zwłaszcza jeśli nie ma nikogo innego, kto mógłby ich udzielić".

Dobrze znana zasada teologii sakramentalnej brzmi: Sakramenty są dla ludzi (*Sacramenta propter homines*).

Elementem pomieszania w jakim tkwią niektórzy z tych świeckich teologów jest sprawa "misji kanonicznej". Błędnie uważają, że jeżeli biskup albo kapłan nie posiada "kanonicznej misji", to nie może godziwie udzielać Sakramentów. Ich problemem jest niezrozumienie różnicy między władzą otrzymaną przy święceniach kapłańskich a jurysdykcją.

W pracy *The Sacred Canons* (której autorami są ks. John A. Abbo, S.T.L., J.C.D. i ks. Jerome D. Hannan, A.M., LL.B., S.T.D., J.C.D.) czytamy:

"Hierarchia sakramentu święceń to władza, która ze swej natury bezpośrednio rozwija uświęcenie i zbawienie wiernych przez kult publiczny, szczególnie przez Świętą Ofiarę Mszy i udzielanie sakramentów.

Hierarchia jurysdykcji to władza kierowania wiernymi w tym celu, by mogli zostać doprowadzeni do życia wiecznego.

Rozróżnia się dwa rodzaje hierarchii. Władzę święceń nabywa się przez święty obrzęd; władzę jurysdykcji, z wyjątkiem przypadku rzymskiego Papieża, przez misję kanoniczną. Władza święceń raz nabyta nigdy nie może być utracona i każde skorzystanie z tychże uprawnień [po przyjęciu święceń] jest zawsze ważne, chociaż może być nielegalne; władza jurysdykcji może być odwołana i korzystanie z niej potem jest zazwyczaj nieważne. W hierarchii święceń przynajmniej trzy stopnie są Boskiego pochodzenia; w hierarchii jurysdykcji, tylko dwa. Możliwe jest, że jurysdykcja zwykle związana z konkretnym stopniem hierarchii święceń może być w posiadaniu kogoś kto go nie ma, np. jurysdykcja nad diecezją posiadana przez administratora albo wikariusza generalnego, który jest kapłanem. Z drugiej strony, jurysdykcji takiej może brakować komuś, kto posiada stopień hierarchii święceń, z którym się ona zwykle łączy, np., biskupowi tytularnemu".

Należy tu zwrócić uwagę na fakt, że nawet w zwykłych czasach nie wszyscy biskupi posiadają jurysdykcję zwyczajną i nie wszyscy kapłani posiadają uprawnienia do udzielania Sakramentów. Teologowie moralni zajmują się tym tematem kiedy rozważają czy kapłan popełnia grzech udzielając Sakramentu bez wymaganej jurysdykcji. Między innymi, św. Alfons Liguori uczy, że kiedy występuje rzeczywista konieczność ze strony wiernego, duchowny nie popełnia grzechu przy udzielaniu Sakramentów powołując się na jurysdykcję zastępczą.

W znakomitym artykule dotyczącym sytuacji tradycyjnych kapłanów i prawowitości udzielanych przez nich Sakramentów (*Traditional Priests, Legitimate Sacraments*), ks. Anthony Cekada odwołuje się do teologów moralnych, którzy uczą, że kiedy wierni są w poważnej potrzebie to moralnym obowiązkiem kapłanów nie posiadających odpowiednich uprawnień jest udzielenie im Sakramentów.

"Gdy brakuje kapłanów wyposażonych w *cura animarum*, inni kapłani są zobowiązani by z miłości (*ex charitate*) udzielić [wiernym] sakramentów... w przypadku gdy wspólnota [wiernych] znajdzie się w poważnej potrzebie,

[tacy kapłani] mają obowiązek udzielić sakramentów, nawet ryzykując życiem, o ile istnieje uzasadniona nadzieja na wsparcie i nie ma nikogo innego, kto by mógł pomóc (*dummodo sit fundata spes iuvandi et non sit alius qui adiuvet*)" (Merkelbach, *Summa Theologiae Moralis*, III, 87).

"Są zobligowani pewną ogólną powinnością wynikającą ze święceń, jakie otrzymali. Albowiem Chrystus Pan uczynił ich kapłanami by poświęcali się dla zbawienia dusz. Ze względu na ten cel, ich szczególnym obowiązkiem jest udzielanie Sakramentów. W oczywisty sposób wynika to z rytu święceń kapłańskich, udzielającego im władzy składania ofiary i rozgrzeszania oraz określającego wśród innych ich obowiązków administrowanie innych sakramentów... Ten obowiązek obliguje w donioślejszym stopniu zależnie od wagi duchowej potrzeby wiernych w diecezjach, gdzie [taki] kapłan ma służyć albo w miejscu, gdzie on mieszka. Kiedy taka społeczność [wiernych] ewidentnie znajduje się w poważnej potrzebie – gdy, na przykład, z powodu małej liczby kapłanów lub spowiedników, nie istnieje dla wiernych dogodna sposobność by uczestniczyć we Mszy w niedziele i święta oraz przyjmować Eucharystię, albo gdy wierni nie mają sposobności przystępowania do Sakramentu Pokuty, i dlatego wielu pozostaje w grzechu – na kapłanie spoczywa poważny obowiązek udzielania tych sakramentów oraz odpowiedniego przygotowania się do pełnienia obowiązków spowiednika" (Aertnys-Damen, *Theologia Moralis*, II, 26).

Nie ma tu czasu i miejsca na przedstawienie i omówienie innych istotnych kwestii jakie należałoby wysunąć przeciw tym świeckim "teologom", którzy kontynuują swą "misję" namawiania katolickich wiernych by raczej pozostali w domu niż przyjmowali Sakramenty od tradycyjnych katolickich duchownych. Kwestie te były często omawiane w przeszłości, takie jak wewnętrzne ustanie prawa, epikeia (łagodna interpretacja prawa) oraz natura samego prawa (dobro wspólne). Wierni nie powinni niepokoić się działalnością tych teologicznych mącicieli. Oni pojawiają się i odchodzą. Ich postawa jest naprawdę smutna i można ją opisać w czterech słowach. Ks. Anthony Cekada napisał kiedyś artykuł zatytułowany *Follow Me or Die (Naśladuj mnie albo giń)* na temat tych, którzy żądają całkowitego podporządkowania się ich postawie. Tym, którzy propagują to błędne stanowisko pozostawania w domu, zadedykowałbym tytuł "Naśladuj mnie i giń". Bez Mszy i Sakramentów, pozbawiają siebie i swe dzieci tak wielu łask! Cóż za tragedia! Módlmy się za te biedne zbłąkane dusze.

Z modlitwą i błogosławieństwem,

Bp Mark A. Pivarunas CMRI

Artykuł z czasopisma "Adsum", July 2009 (www.cmri.org) (1)

<http://www.arbeitskreis-katholischer-glaube.com/start.htm>

Tłumaczył z języka angielskiego Mirosław Salawa

Przypisy:

- (1) Por. 1) Bp Mark A. Pivarunas CMRI, a) [Konsekracje biskupie w czasie przedłużającego się okresu Sede vacante.](#) b) [Sedewakantyzm.](#) c) [Odpowiedzi na zarzuty wobec stanowiska sedewakantystycznego.](#) d) [Vaticanium II "w świetle Tradycji"?](#) e) [O Przysiędze antymodernistycznej.](#) f) [Czasy ostateczne a fałszywy ekumenizm.](#) g) [Sede vacante. Rocznica śmierci papieża Piusa XII.](#) h) [Fatima, negocjacje FSSPX z modernistami i stanowisko arcybiskupa Lefebvre.](#) i) [Życie sakramentalne Kościoła w dobie modernistycznej apostazji.](#) j) ["Synod o rodzinie" \(2014\) otwiera ludziom oczy na odstępstwo modernistycznej hierarchii.](#)
  - 2) Ks. Rama Coomaraswamy, a) [Posoborowi "papieże".](#) b) [Problemy z nowymi sakramentami.](#) c) [Jurysdykcja: Część I. Część II \(dodatkowe uwagi\).](#)
  - 3) John Daly, a) [Nieprawdopodobny kryzys.](#) b) [Długotrwały wakat Stolicy Apostolskiej w ujęciu księdza O'Reilly.](#)
  - 4) Ks. Dr Ignacy Grabowski, a) [Kościół a herezja.](#) b) [Prawo kanoniczne według nowego kodeksu.](#)
  - 5) Abp Emil Guerry, [Kodeks Akcji Katolickiej.](#)
  - 6) a) [Mały katechizm o Syllabusie.](#) b) [Mały katechizm o Nieomyślności Najwyższego Pasterza.](#)
  - 7) Ks. Kazimierz Bisztyga SI, a) [Kościół katolicki.](#) b) [Trzymaj się wiary katolickiej.](#)
  - 8) Ks. Maciej Sieniatycki, a) [Apologetyka czyli dogmatyka fundamentalna.](#) b) [Zarys dogmatyki katolickiej.](#)
  - 9) Kardynał Gousset, Arcybiskup w Reims, [Teologia moralna dla użytku plebanów i spowiedników.](#)
  - 10) Ks. Andrzej Wyrzykowski, [Wielka Schizma Zachodnia \(1378-1415\).](#)
  - 11) P. Christianus Pesch SI, [Praelectiones dogmaticae. De papa dubio.](#)
  - 12) Sac. F. H. Reinerding, [Theologiae fundamentalis tractatus duo. Tractatus prior. Demonstratio christiano-catholica contra adversarios generatim omnes. De iis, qui auctoritati Ecclesiae obluantur.](#)
- (Przyp. red. *Ultra montes*).

([HTM](#))